

területarányú akácállományok minőségét és fatermését javítani tudjuk, akkor a nyár- és fűzfafajok mellett az akác is erősíteni fogja azt a növekvő tendenciát, ami számsorainkról leolvasható.

A fenyők részaránya 6,5%-ról 11,9%-ra nőtt húsz év alatt. A fatömeg növekedésében ez a tény is szerepet játszik. Ma úgy ítéljük meg, hogy a későbbiekben a fenyők telepítési és felújítási területe arányaiban változatlan marad.

Összegezve: az erdőgazdaság a fatermesztésben az intenzívebb fafajokat nagyobb százalékos arányban igyekszik ültetni, gazdálkodási tevékenységét a belterjes, öntözéses gazdálkodás irányába fejleszteni, az egyre csökkenő kézi munkaerőt rendszerszerű gépesítéssel kiváltani.

AZ ERDÉSZTECHNIKUSI MUNKA FONTOSÁGÁRÓL

Az késztetett e sorok írására, hogy erdészbarátaim, ismerőseim — legutóbb Szegeden, egy erdésztovábbképző tanfolyam során — azt hangoztatták, „Az Erdő” című szaklapunk ritkán és keveset szól hozzájuk, illetve keveset ír munkájukról, róluk. Most nem az ellenkezőjét akarom bizonyítani, de azt mindenképpen, hogy ha igaz is, amit mondanak, akkor annak elsősorban ők maguk az okai. Saját eredményeikről, problémáikról, nehézségeikről saját maguknak kellene írni. Sokan, sokszor biztattuk őket az írásra, felajánlva segítségünket is. Sajnos majdnem teljesen eredménytelenül. Most sem helyettük írok, de „kapaszkodónak” talán jó lesz.

Talán senki nem vitatja a szakmában, hogy az egyik legnehezebb „poszt” az erdészeké, vagy ahogyan mostanában emlegetjük, a munkahelyi vezetőké. Ők állnak a közvetlen termelés élén, így ők közvetítik az elvégzendő feladatokat a fizikai végrehajtókhoz, de a visszajelzés is rajtuk keresztül áramlik „feléle”. Éppen ezért nem is kell külön indoklás, hogy mennyire fontos ez a munkahely, mennyire egész embert kíván.

Az erdőgazdálkodásban az erdésztechnikusokra vár ez a nehéz és fontos feladat, s tőlük azt várja a szakma, hogy:

- legyenek sokrétően felkészített, jó szakemberek, tudásukat igyekezzenek „napra kész” állapotban tartani (ebben természetesen a munkáltatónak is jelentős szerepe van),
- legyenek jó szervezők, mert a leggondosabban előkészített program is felborulhat (nincs tető a munkahely felett!) és gyakran kell azonnal dönteni, átcsoportosítani, pl. a gép—ember arányt az adott helyzethez igazítani,
- legyenek jó emberismerők, mert a termelési viszonyok legkényesebb elemével — a fizikai munkát végző dolgozókkal — ők vannak nap, mint nap együtt, jelentős mértékben az ő hozzáértésükön múlik, hogy megmaradnak-e helyükön a dolgozók,
- legyenek következetesek, igazságosak a munka kiadásakor, de még inkább a munka átvételekor, mert minden kivételezés, elnézés rossz munkahelyi légkört eredményez, nem egy esetben nagyon jó munkásbrigádok felbomlásához vezetett,

- legyenek egy kicsit pedagógusok is, mert a munkaerő megszerzése, megtartása mellett — főleg a „perifériáról” bekerültek esetében — a munkára, a fegyelmre nevelés, az új dolgok minél előbbi megismertetése, elterjesztése, az általános és politikai műveltség növelése ilyen adottságokat kíván,
- legyenek példamutatók a munkahelyen, a családi és közösségi életben, utóbbi különösen ott fontos, ahol az erdész egy helyen lakik dolgozóival,
- legyenek egy kicsit diplomaták is, mert helyzetüknél — ütközőponti helyzetüknél — fogva „felfelé”, meg „lefelé” is tudniuk kell okosan, gyorsan érvelni, vitatkozni, a legnehezebb helyzetekben is mosolyogva igent vagy nemet mondani.

Tulajdonképpen folytathatnám a felsorolást (egyébként ahol, és amikor arra alkalmam adódik, meg is teszem), de attól félek, így is túlzással vádolhatnak. Állítom azonban, hogy csak azok tarthatják túlzásnak a tömören leírt „elvárásokat”, akik csak áttételesen, messziről ismerik az erdészek munkáját.

El kell érni, hogy erdésztechnikusaink minél inkább közel kerüljenek az ideális munkahelyi vezető szintjéhez. Nevezetesen:

- Igen komolyan kell „rostálni” már a szakközépiskolai felvételnél a jelentkezők között (kiszűrni a fizikailag, szellemileg nem megfelelőket). Ezt szerencsére iskoláink annál is inkább megtehetik, mert általában jelentős a túljelentkezés.
- Olyan legyen a szakközépiskolai oktatás, amely egyrészt sokoldalúan felkészített, gyakorlatias szellemű, más részről magas fokú hivatástudattal, szakmaszeretettel felvértezett fiatalokat ad át a szakmának. A régi, jól bevált erdésztechnikumot tulajdonképpen soha nem helyettesítette igazán a szakközépiskola. A szerencsénk — mármint a szakmának — az volt, hogy a régi, nagy tapasztalatú tanárok „átmentették”, amit lehetett. Az is tény, hogy iskoláinknál a korszerű oktatás feltételeihez bizony elég sok minden kellene még.
- Egy életre meghatározó lehet, hogy a fiatal szakembert hogyan fogadják a munkahelyen, ki vagy kik mellett tanulja (vagy tanulta) meg a gyakorlati erdészkedés alapfogásait, azokat, amelyeket az iskolában nem lehet megtanulni.
- Pontosan előkészített módon, kijelölt konzulens segítségével készüljenek a technikusminősítő vizsgára. A szakmának végre közös nevezőre kellene jutnia az erdészszakosodás kérdésében. Ez összefügg ugyanis a technikusminősítő vizsgák kérdésével, de az erdész munkahelyek szakosodásának alapvető kérdésével is. A megosztottság nem használ az ügynek, s ezt most a technikusminősítő vizsgák új rendszerének, a technikus szakok csökkentésének tervezeténél bizony nagyon megéreztük. Egyébként a MÉM Fagazdasági Tanácsa 1980. októberi ülése, az OEE okb. 1981. januári ülése a szakosodás mellett foglalt állást. Egyéni véleményem is az, hogy a termelőszövetkezeti erdészek többségének kivételével, a szakosodás hovatovább elkerülhetetlen. Egyébként ezt a kérdést komplexen kell vizsgálni, beillesztve az erdésztechnikusokat a teljes „szakemberlácba”. Nem hinném, hogy jó lenne, ha az általában erősen szakosodott irányítószféra alsó lépcsője maradna szakosítatlan.
- Biztosítani kellene, hogy a legjobb erdésztechnikusok bizonyos munkaidő után munkájuk mellett továbbtanulhassanak. Jelenleg sajnos a szakmán belül nincs ilyen lehetőség. (De ilyen lehetne pl. ha az egyetemen

beindulna a nagyon szükséges erdész—gépész üzemmérnökképzés.)
— Jogos az az igény, hogy az erdészpályán jól, hűségesen dolgozó technikusok hosszabb szolgálat után főerdészi címet kapjanak.

Jó lenne, ha sor kerülne „konkrét” erdészmunka elemzésére. De hát ezt tegyék meg ők maguk! Ez a mostani, rövid fejtegetés alkalmas „kapaszkodónak”. Ezt ajánlja öreg barátjuk, aki negyvenévi szolgálatának valamivel több mint felét ugyancsak erdészként dolgozta végig, s erre nagyon büszke.

Tóth István

634.0.232.3

BURKOLT GYÖKERŰ CSEMETE NEVELÉSE METLER-CSÉVÉBEN

BODOR LÁSZLÓ

Az 1960-as és 70-es évtizedben, a gazdasági élet egyéb területeivel párhuzamosan, az erdőgazdálkodásban is felgyorsult ütemű változásoknak lehetünk tanúi. Kontinensméretekben fogytak meg a gazdasági, főleg fenyőerdők és ma már az Amazonas őserdői sem érintetlenek. A nagymértékű kitermelések természetesen visszahatottak a szaporítóanyag-termelésre és megindult az intenzív csemetetermelés. Az élő munkaerő minimálisra csökkenése, az ültetés gépesítésének, valamint az ültetési idő szezonális jellegének megváltoztatására való törekvés különösen kihatott a csemetetermelés speciális területére, az ún. burkolt gyökerű csemete előállítására. A Kárpát-medence éghajlati és termőhelyi viszonyai ezen eljárások közül azokat kívánják meg, amelyek nagyméretű csemete előállítására alkalmasak.

Ma szinte minden erdőgazdaság megneveli saját célra a burkolt gyökerű, nagyméretű csemete anyagát és szűkös mértékben igyekszik a különleges igényeit kielégíteni. A Vértesi EFAG császári erdészetében is hasonló feladatok megoldása miatt kezdtünk *Simonfi György* erdőmérnök kollégámmal közösen egy eddig ismeretlen burkolóanyagú, nagyméretű csemete megneveléséhez.

Burkolatnak — a célszerűséget figyelembe véve — az ún. *Metler*-csévév választottuk. A cséve anyaga polivinil-klorid (PVC) anyagú, csonkakúp alakú, alul és felül nyitott.

Méretei: nagyobb átmérő	75 mm
kisebb átmérő	45 mm
palásthossz	230 mm
falvastagság	1,5—2 mm
súly	8 —9 dkg
űrtartalom	0,5 dm ³

A keskenyebb végén, belül 6 mm széles és 4 mm magas perem található. A csévébe — víztartalomtól függően — 60—90 dkg táptalaj fér. A változatos